

Sygn. akt VI Gz 205/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass – Kloc (spr)

Sędziowie: SSO Renata Bober

SSR. del. Grzegorz Pliś

Protokolant: asyst. sędz. Joanna Gołąbek

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego -

J. S.- osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej

w sprawie z wniosku upadłego o umorzenie zobowiązań bez ustalania planu spłaty

na skutek zażalenia wierzyciela Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie Sekcji ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych z dnia 13 marca 2018 r., sygn. akt V GUp 27/15.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy Sekcji ds. restrukturyzacyjnych i upadłościowych do dalszego prowadzenia.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie (k. 247) umorzył wszystkie zobowiązania Upadłego J. S. bez ustalenia planu spłaty wierzycieli (pkt I), obciążył Skarb Państwa niepokrytymi kosztami postępowania upadłościowego, w tym wynagrodzeniem Syndyka Masy Upadłości (pkt II)

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji ustalił, że w postępowaniu upadłościowym J. S. zam. Ł. - osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej została zakończona likwidacja majątku Upadłego. Z likwidacji uzyskana została łącznie kwota 3.230,00 złotych. Składniki masy upadłości zbyte zostały za ceny nie niższe niż ceny ich oszacowania. Z kwoty uzyskanej z likwidacji majątku masy Syndyk pokryła koszty opłat pocztowych i obwieszczeń, w kwotach wykazanych w sprawozdaniach rachunkowych składanych w toku postępowania upadłościowego. W planie ostatecznym podziału funduszków masy upadłości Syndyk wykazała sumę 2. 341,08 zł, która pozostała w masie upadłości po odliczeniu kosztów wykazanych w wymienionych powyżej sprawozdaniach. Z uwagi na ubóstwo masy brak jest możliwości zaspokojenia wynagrodzenia Syndyka jako części kosztów postępowania. Sporządzony przez Syndyka ostateczny plan podziału funduszków masy upadłości nie przewidywał wypłat dla wierzycieli (tzw. plan „o”). Wobec braku zarzutów do ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości ostateczny plan podziału funduszy masy upadłości został zatwierdzony postanowieniem Sędziego-Komisarza z dnia 3 lipca 2017 roku. Po terminie sporządzenia przez Syndyka ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości, Syndyk uzupełniła

sprawozdanie ostateczne pismem z dnia 13 czerwca 2017 roku i wykazała, że z wynikającej ze sprawozdania kwoty 2.341,08 zł wydatkowała kwotę 89,45 zł za ogłoszenie w gazecie lokalnej (...) Nowości obwieszczenia o ostatecznym planie podziału. Aktualnie Syndyk kwotę tę pomniejsza o dalszy wydatek w kwocie 178,90 zł za ogłoszenie w gazecie lokalnej (...) Nowości obwieszczenia o sporządzeniu i przekazaniu Sędziemu-Komisarzowi II uzupełniającej listy wierzytelności, co oznacza, że po odliczeniu wymienionych kosztów obwieszczeń w (...) Nowości, w masie upadłości pozostała kwota 2.072,73 zł. (2.341,08 - 89,45 - 178,90). Biorąc pod uwagę, że postanowieniem z dnia 22 czerwca 2017 roku Sąd ustalił wysokość wynagrodzenia Syndyka na kwotę 4.280, 39 zł + VAT czyli łącznie na kwotę brutto 5.264,88 zł, przy uwzględnieniu kwoty pozostałej w masie upadłości brakującą kwotę wynagrodzenia Syndyka tj. kwotę 3.192,15 zł, obowiązany jest pokryć Upadły.

Aktualna osobista sytuacja Upadłego wskazuje na jego niezdolność do dokonania spłat i z tego względu nie znajduje uzasadnienia prowadzenie postępowania wpadkowego w przedmiocie ustalenia planu spłat, lecz uzasadnione jest podjęcie postępowania w przedmiocie umorzenia zobowiązań Upadłego J. S. - osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej bez ustalania planu spłaty wierzycieli. Lista główna wierzytelności, która obejmuje 8 wierzycieli na łączną sumę wierzytelności 380.625,54 zł; oraz I uzupełniająca lista wierzytelności, która obejmuje jednego wierzyciela na łączną sumę wierzytelności 61.619,73 zł. II uzupełniająca lista wierzytelności obejmuje jednego wierzyciela na sumę uznanej wierzytelności w kwocie 43.018,25 zł, lecz nie została jeszcze zatwierdzona przez Sędziego-Komisarza.

Upadły uzyskuje dochody miesięczne w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Małżonka Upadłego M. S. także znajduje się w upadłości (V GUp 26/15). Również ona aktualnie nie uzyskuje dochodów wyższych niż minimalne wynagrodzenie. Małżonkowie mają na utrzymaniu uczącego się syna. Mieszkanie, w którym zamieszkują w Ł. zostało umową darowizny z dnia 22 maja 2013 roku przekazane małoletniemu wówczas synowi A. S., która to czynność została uznana przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie za bezskuteczną (sygn. akt: I C 59/15). Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpatrując apelację A. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie (I ACa 388/16) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że umowę darowizny j.w. uznał za bezskuteczną wobec - Syndyka masy upadłości do kwoty 80.063,00 zł, zaś w pozostałym zakresie apelację oddalił. Upadłość M. S. została ogłoszona jako pierwsza, co oznacza, że kwota uzyskana na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie powinna wpłynąć od A. S. do masy upadłości M. S. i kwota ta powinna być objęta ostatecznym planem podziału funduszy masy upadłości M. S. . W trakcie rozprawy Syndyk wskazała, że kwota uzyskana od obdarowanego syna Upadłego w wysokości ok. 80.000,00 zł, a będąca wynikiem wpłaty w efekcie orzeczenia Sądu uznającego bezskuteczność czynności dłużnika, trafiła do masy upadłości współmałżonka dłużnika i w ramach podziału środków znajdujących się w tej masie, pozostanie rozdzielona pomiędzy wierzycieli, którzy w znakomitej części pokrywają się z wierzycielami dłużnika.

Rozważając przesłanki do zastosowania art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy Prawo Upadłościowe Sąd Rejonowy stwierdził, że jedynym źródłem utrzymania upadłego jest wynagrodzenie za pracę w wysokości najniższej krajowej. Wskazał, że przy uwzględnieniu kwoty wolnej od egzekucji, kwota która mogłaby zostać przeznaczona w ramach planu spłaty, po uwzględnieniu ilości wierzycieli i kwoty zobowiązań byłaby symboliczna. Przytaczając treść art. 833 kpc, art. 63 ust. 2 pr. up. i n., art. 87 kodeksu pracy oraz art. 87¹ k.p. Sąd Rejonowy wskazał, że przy egzekwowaniu należności z wynagrodzenia za pracę wolna od potrąceń jest kwota wynagrodzenia za pracę w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, przysługująca pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. Sąd wyliczył, że do dyspozycji Upadłego pozostaje kwota 1459 zł jako kwota netto minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w roku 2018, wynoszącego 2100 zł brutto. W konsekwencji powyższych ustaleń wniosek Upadłego o umorzenie zobowiązań Sąd Rejonowy ocenił jako zasadny i umorzył zobowiązania Dłużnika bez ustalenia planu spłaty wierzycieli na podstawie art. 491¹⁶ pr. up., mając na względzie, iż osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazywała, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. W ocenie Sądu umorzenie zobowiązań dłużnika stanowi naczelną cel postępowania upadłościowego prowadzonego wobec osoby fizycznej

nieprowadzącej działalności gospodarczej Zgodnie z normą art. 2 ust. 2 pr. up. zaspokojenie roszczeń wierzycieli jest dodatkową wytyczną dla prowadzonego postępowania, ale ma być ona realizowana jedynie w miarę możliwości.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł. (k. 168-172) zaskarżając je co do punktu I i zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie następujących przepisów:

1. art. 491¹⁶ ust. 1 p.u. w zw. z art. 491⁴ ust. 1 pu poprzez umorzenie zobowiązań w sytuacji bezwzględnej niedopuszczalności prowadzenia postępowania upadłościowego ;
2. art. 491¹⁶ ust. 1 p.u. w zw. z art. 491⁴ ust. 2 pkt 4 pu poprzez umorzenie zobowiązań w sytuacji niedopuszczalności prowadzenia postępowania upadłościowego;
3. art. 233§1 kpc poprzez uznanie, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do jej rozstrzygnięcia;
4. art. 491¹⁶ ust. 1 p.u. poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy likwidacja masy upadłości nie została zakończona.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia oraz zasądzenie na rzecz Wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ustosunkowując się do zażalenia wierzyciela Syndyk Masy Upadłości B. N. (k. 269-270) przyznała, że w związku z wydanym w dniu 9 marca 2017 r. przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem uwzględniającym roszczenie paulińskie Syndyka masy upadłości J. S. i M. S. o uznanie za bezskuteczną wobec powoda – umowy darowizny z dnia 22 maja 2013 r. na podstawie której małżonkowie darowali na rzecz syna A. S. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) na osiedlu (...) w Ł., dokonała zgłoszenia wierzytelności do Sędziego Komisarza w postępowaniu upadłościowym M. S., w zakresie udziału J. S. w majątku wspólnym na podstawie art. 124 ust. 3 Pr. upadłościowego. Przyznała jednak, że plan podziału funduszy masy upadłości w postępowaniu upadłościowym M. S. sygn. akt V GUp 26/15 nie został sporządzony stąd zaskarżone postanowienie zostało wydane przedwcześnie co powinno skutkować uwzględnieniem zażalenia.

Odpowiedź na zażalenie wierzyciela złożył również upadły J. S. wnosząc o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

Upadły wskazał, że przez cały okres trwania postępowania upadłościowego ściśle współpracował z Syndykiem masy upadłości. Wskazał cały swój majątek i wydał niezbędne dokumenty. Ponadto już we wniosku o ogłoszenie upadłości wskazał wysokość swojego zobowiązania względem wierzyciela (...) Papier W. D. i ska sp.j. oraz przekazał wszelkie informacje na temat toczącego się przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie postępowania o uznaniu za bezskuteczną dokonanej przez niego i jego współmałżonkę darowizny na rzecz syna spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w Ł.. Upadły zaprzeczył również aby przedmiotowa umowa darowizny miała na celu pokrzywdzenie wierzycieli, a podyktowana była jedynie problemami małżeńskimi upadłego i jego żony.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji, przyjmując zaistnienie przesłanek z art. 491¹⁶ ustawy Prawo upadłościowe zrezygnował z ustalenia planu spłaty wierzycieli i umorzył zobowiązania upadłego J. S. względem wierzycieli, uznając, że sytuacja osobista upadłego jest tego rodzaju, że nie będzie on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Tymczasem niekwestionowanym było, że w dniu 9 marca 2017 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wydał wyrok w sprawie I ACa 388/16 uwzględniający skargę paulińską w którym prawomocnie uznał za bezskuteczną wobec powoda – Syndyka Masy Upadłości J. S. i M. S. umowę darowizny z dnia 22 maja 2013 r. zawartą w formie aktu notarialnego Rep A nr 1437/2013 na podstawie której w/w małżonkowie darowali na rzecz syna A. S. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł..

Skutkiem wydania powyższego prawomocnego wyroku ubezskuteczniającego czynność prawną dokonaną z pokrzywdzeniem wierzyciela (...) Papier W. D. i ska sp.j. w K. - z uwagi na treść art. 124 ust. 1 Pr. upadłościowe było, że kwota tzw. wierzytelności chronionej w procesie paulińskim tj. 80. 063,00 zł weszła do masy upadłości M. S., której upadłość została ogłoszona jako pierwsza sygn. akt V GUp 26/15. Z uwagi na to, że A. S. wpłacił do masy upadłości M. S. powyższą kwotę Syndyk odstąpiła od sprzedaży wymienionego prawa do lokalu mieszkalnego. Syndyk masy upadłości J. S. dokonała następnie zgłoszenia wierzytelności przysługującej upadłemu J. S. z tytułu udziału w majątku wspólnym w postępowaniu upadłościowym M. S.. Postępowanie w przedmiocie ściągnięcia przez Syndyka przedmiotowej wierzytelności nie zostało zakończone. Na tym etapie plan podziału funduszy masy upadłości M. S. V GUp 26/15 nie został sporządzony.

Skoro więc w skład masy upadłości J. S. wchodzi nieściągnięte wierzytelności upadłego z tytułu udziału w majątku wspólnym, co do których postępowanie nie zostało zakończone, w tej sytuacji umorzenie postępowania upadłościowego upadłego J. S. należy ocenić jako przedwczesne. Dochodzenie tej wierzytelności przez Syndyka w postępowaniu upadłościowym jego współmałżonka - M. S. poprzez zgłoszenie jej Sędziemu Komisarzowi, a następnie w dalszym jego toku, sporządzenie planu podziału funduszy masy upadłości, udzieli odpowiedzi czy istnieje ewentualność zaspokojenia z funduszy upadłości wierzytelności o której mowa w art. 124 ust. 3 prawa upadłościowego przysługującej upadłemu J. S.. Wyjaśni to również czy możliwe będzie zaspokojenie – choćby niepełne - wierzycieli upadłego J. S. w prowadzonym względem niego nin. postępowaniu upadłościowym. Wynik postępowania V GUp 26/15 i ewentualne ściągnięcie w/w wierzytelności przez Syndyka może wpłynąć na stan funduszy masy upadłości J. S..

Stosownie do regulacji art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2344) postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe - zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu.

Chociaż więc pierwszoplanowym celem tzw. upadłości konsumenckiej jest oddłużenie osoby fizycznej, to jednak przy zachowaniu słusznych praw wierzycieli, którym należy umożliwić odzyskanie ich środków. Dopóki istnieje możliwość pozyskania środków finansowych w postępowaniu upadłościowym, musi być ona wykorzystana. Póki więc faza likwidacyjna upadłości J. S. nie została zakończona, przejście do kolejnego etapu upadłości konsumenckiej tj. ustalania planu spłaty bądź też umorzenia zobowiązań bez ustalania planu spłaty na podstawie art. 491¹⁶ pu jak miało to miejsce w nin. sprawie - było przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe, w okolicznościach sprawy zasadnym była w ocenie Sądu II instancji, na tym etapie postępowania , zmiana zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia. Kontynuacja postępowania i ściągnięcie do masy upadłości J. S. wierzytelności z tytułu udziału w majątku wspólnym może pozwolić na zaspokojenie wierzycieli choćby w części, z drugiej strony w żaden sposób nie wpłynie na osiągnięcie pierwszorzędnego celu prowadzonego postępowania jakim jest oddłużenie upadłego co nastąpi w dalszym jego toku. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc oraz art. 108 § 1 kpc.

Zarządzenia:

I. (...)

– (...)

- (...)

-(...)

II. (...)